

PRAKTIKA JUHEND (PSP7094; 6 EAP)

Psühholoogia eriala magistriõppe üliõpilastele

Praktika eesmärk

Praktika on psühholoogia magistriõppe erialaainete mooduli valikaine.

Praktika eesmärgiks on:

1. Siduda akadeemilised teadmised psühholoogia rakendusvaldkonna (koolipsühholoogia, nõustamispsühholoogia, organisatsioonipsühholoogia) vajaduste ning eripäraga.
2. Toetada üliõpilaste oskust suhelda erinevate klientidega ja teha koostööd erinevate spetsialistidega
3. Võimaldada üliõpilasel saada erialaseid töökogemusi, mis toetaks üliõpilast tööle asumisel iseseisva spetsialistina pärast ülikooliõpingute lõppu

Praktika maht ja korraldus

Praktika maht on 6 EAP, kokku on 156 tundi, neist praktikakohal viibimine **vähemalt** 130 tundi, iseseisev töö kuni 26h, sh. praktikaaruande koostamine ja lõpuseminaril osalemine.

Nominaalse õppekava järgi toimub praktika teise õppeaasta kevadsemestril ja kestab orienteeruvalt 4 nädalat. Praktika lõpeb arvestusega. Kokkuleppel praktikakoha ja psühholoogia instituudiga võib praktika tegelik kestvus olla mõnevõrra pikem kui 4 kalendrinädalat (näiteks sellisel juhul, kui praktika ülesannete täitmise seisukohast on otstarbekam teistsugune ajakava), kuid praktika kaitsmise ajaks peab praktika olema lõpetatud.

Praktikakohad

Praktikakohad valib psühholoogia instituut, kokkuleppel instituudiga võib ka üliõpilane teha ettepanekuid praktikakoha (sh selle väljaspool Tallinna asumise) kohta

Praktika kohapealsel juhendajal peab olema magistritasemel haridus psühholoogias, ta peab olema oma tegevuses tunnustatud spetsialist ning reeglina peaks (kooli- või kliinilises

psühholoogias) omama psühholoogi kutset. Organisatsioonipsühholoogia suunal võib erandkorras olla juhendajaks ka organisatsioonikäitumise magistrikraadiga spetsialist.

Praktikale suunamine

Praktikale suunab üliõpilase psühholoogia instituut

Praktikale suunamise eelduseks on, et üliõpilasel on läbitud eriala kohustuslikud ained (va magistriseminar) ning spetsialiseerumise moodul.

Praktikaaruanne (sh praktikapäevik)

Praktika ajal peab üliõpilane praktikapäevikut (vt. LISA A). Praktikaaruanne sisaldab praktikapäevikut. Päevikus fikseerib üliõpilane praktika käigus täidetud ülesanded ja nende täitmiseks kulunud aja. Päeviku täitmise aluseks sooritatud tegevuste analüüs õpingute jooksul omandatud teadmiste valguses, st. kirjeldab oma toimetulekut erinevates situatsioonides erinevate ülesannetega, hindab enese toimetulekut erinevates lõikudes, märkides samas, millised olid põhilised kerkinud probleemid, mis oli raske, mis kerge, mis igav, mis huvitav, milliseid omandatud kompetentse oli võimalik rohkem kasutada, milliseid oleks vaja juurde omandada jms. Lisaks esitab üliõpilane praktikaaruandes kokkuvõtte ühest praktika käigus läbiviidud juhtumi analüüsist. Praktikaaruandega tutvub ja selle lõppu annab allkirja praktika juhendaja. Praktikaaruanne esitatakse osakonda reeglina nädal enne praktika kaitsmist (konkreetne kuupäev kuulutatakse välja igal aastal koos praktika kaitsmise kuupäevaga).

Praktikaaruande struktuur:

1. Tiitelleht
2. Sissejuhatus, kus on praktikakoha lühike tutvustus (millega organisatsioon tegeleb, kui palju on töötajaid, millises allüksuse ja millises tööloigus praktikant praktikal oli jms.) ja praktika põhilised eesmärgid
3. Päeviku osa, kus antakse ülevaade praktikal täidetud ülesannetest ja praktika käigus saadud kogemusest (vt. LISA A praktikapäevik).
4. Juhtumi analüüsis
5. Kokkuvõttev eneserefleksioon ja hinnang
6. Praktikandi allkiri

7. Juhendaja allkiri

8. Lisad

Kokku orienteeruvalt 8-16 lehekülge (ilma lisadeta).

Praktika juhendaja hinnang

Pärast praktika lõppemist esitab praktika juhendaja psühholoogia instituudile oma arvamuse praktikandi tegevuse ja toimetuleku kohta (0,5-2 lk). Juhendaja võib oma arvamuse/hinnangu kirjutada praktika aruandesse, lisada selle praktika aruandele kinnises ümbrikus, edastada otse psühholoogia instituudile (kirja või e-kirjana).

Praktika kaitsmine

Praktika sooritamise järel toimub praktika kaitsmine avalikul seminaril. Kaitsmise käigus tutvustab praktikant kaitsmiskomisjonile ja kaasüliõpilastele oma tegevust ja kogemust praktikaperioodil. Esinemiseks on aega umbes 10 minutit. Komisjon ja kuulajad võivad esitada täiendavaid küsimusi. Üliõpilastele on kohustuslik osaleda kogu seminaris (st. kuulata ka teisi kaitsjaid), et saada seeläbi terviklikum ülevaade võimalikest lõpetamisjärgsetest tegevusvaldkondadest ning nõutavatest kompetentsidest.

Komisjon võib vajaduse korral anda ka täiendavaid ülesandeid praktikaaruande vormistamiseks või praktika lõpetamiseks. Kui üliõpilane ei ilmu praktika kaitsmisele või kui kaitsmise käigus ilmneb, et praktika maht ei vasta nõuetele vms., on komisjonil õigus suunata üliõpilane praktikat osalises või täies mahus kordama.

Praktika sisu koolipsühholoogias

Praktika sooritatakse üldhariduskoolis. Tutvutakse psühholoogiateenistuse ja hariduslike erivajadustega õpilaste (HEV) õppe korraldamise üldiste printsiipidega antud koolis.

Vaadeldakse juhendava koolipsühholoogi praktilist tegevust ning iseseisvalt vaadeldakse klassitunde erinevates kooliastmetes. Samuti vaadeldakse õpiabirühmade tunde ja teiste HEV õpilaste õppeks loodud õppevorme.

Koostöös juhendajaga üliõpilase iseseisva praktilise tegevuse ettevalmistamine, läbiviimine (iseseisvalt täis-või osamahus) ja hilisem analüüs. Iseseisva praktilise tegevuse sisuks on ühe

kliendi (õpilane) juhtumi põhjalik käsitus, mille raames tutvub üliõpilane vastava erialase kirjandusega ning vajadusel teeb koostööd teiste tugispetsialistidega kooli tasandil.

Konsultatsioonid juhendajaga, osavõtt koolipere erinevatest koostöövormidest.

Üliõpilase iseseiseva praktilise tegevuse sisuks on ühe juhtumi (õpilane) põhjalik käsitus teostatuna iseseisvalt (täis-või osamahus). Hindamis-ja sekkumismeetodite valik vastavalt vajadusele.

1. Õpilase arengut mõjutavate tegurite hindamine :

- Vaatlemine erinevates situatsioonides (erinevates ainetundides, vahetundidel, sööklas, kooliüritustel jne)
- Intervjueerimine (õpilane, õpetaja, lapsevanem)
- Testimine
- Hindamistulemuste analüüsimine, probleemi kontseptualiseerimine

2. Sekkumise läbiviimine

- Sekkumise kavandamine hindamistulemuste alusel
- Nõustamine (sh. grupinõustamine)
- Konsulteerimine (õpetaja või lapsevanema)
- Sekkumistulemuste analüüsimine koos juhendajaga ja vajadusel sekkumisplaani korrigeerimine
- Kokkivõtte kirjutamine ja selle vormistamine kooli dokumentatsioonis (individuaalse arengu jälgimise kaardil või koolipsühholoogi dokumentatsioonis), seejuures järgides isikuandmete kaitse seadusest.

3. Psühholoogiaalane koolitamine - temaatiliste loengute läbiviimine õpilastele vabalt valitud kooliastmes.

Praktika sisu nõustamispsühholoogias

Praktika sooritatakse nõustamis- või kliinilise psühholoogiaga tegelevas organisatsioonis.. Tutvutakse psühholoogiasteenuse ja nõustamise, ravi, teraapia vms korraldamise üldiste printsiipidega antud organisatsioonis.

Vaadeldakse juhendava psühholoogi praktilist tegevust ning võimalusel tutvutakse ka teiste psühholoogide tegevusega. Samuti tutvutakse praktikaorganisatsioonis kasutatavate töömeetoditega (diagnostilised meetodid, nõustamise- ja teraapiameetodid jms).

Koostöös juhendajaga toimub üliõpilase iseseisva praktilise tegevuse ettevalmistamine, läbiviimine (iseseisvalt täis-või osamahus) ja hilisem analüüs. Iseseisva praktilise tegevuse sisuks on ühe kliendi (patsiendi) juhtumi põhjalik käsitus, mille raames tutvub üliõpilane vastava erialase kirjandusega ning vajadusel teeb koostööd teiste tugispetsialistidega. Konsultatsioonid juhendajaga, osavõtt organisatsiooni erinevatest koostöötegevustest.

Üliõpilase iseseisva praktilise tegevuse sisuks on ühe juhtumi (kliendi/patsiendi) põhjalik käsitus teostatuna iseseisvalt (täis-või osamahus). Hindamis-ja sekkumismeetodite valik vastavalt vajadusele.

1. Kliendi/patsiendi haigust/probleemi arengut mõjutavate tegurite hindamine :

- Vaatlemine erinevates situatsioonides (konsultatsioonis, teraapiaseansil, testimisel vms jne)
- Intervjuerimine (patsient/klient, psühholoog, võimalusel teised osapooled: arst, õde, pereliikmed)
- Testimine (võimalusel)
- Hindamistulemuste analüüsimine, probleemi kontseptualiseerimine

2. Sekkumise läbiviimine

- Sekkumise kavandamine hindamistulemuste alusel
- Nõustamine (sh. grupinõustamine) võimalusel - vastavalt organisatsiooni ja patsientide nõusolekule
- Konsulterimine (patsiendi või kliendi konsulterimine eelnevalt juhendajaga kooskõlastatud eesmärgil ja plaani järgi)
- Sekkumistulemuste analüüsimine koos juhendajaga ja vajadusel sekkumisplaani korrigeerimine
- Kokkuvõtte kirjutamine ja selle vormistamine (võimalusel järgides organisatsiooni kasutatava dokumenteerimise struktuuri), seejuures järgides isikuandmete kaitse seadusest.

Praktika sisu organisatsioonipsühholoogias

Praktika sooritatakse eraõiguslikus või riiklikus organisatsioonis. Tutvutakse inimressursside juhtimise üldiste printsiipide ja probleemidega antud organisatsioonis (sh karjäärinõustamine, personalivalik ja –hindamine, orgainsatsiooniuringud (näit rahuloluküsitlused), arenguestlused, koolitusvajaduse väljaselgitamine, töötaja arendamine jms. Samuti kriitiliste

juhtumitega näit töötaja, allüksuse, protsessi vms probleemid (suur voolavus, kõrge stress, raskused vakantsi täitmisel, ebaõiglane kohtlemine vms)

Vaadeldakse juhendava praktiku tegevust ning võimalusel tutvutakse ka teiste psühholoogide/personalijuhtide tegevusega. Samuti tutvutakse praktikaorganisatsioonis kasutatavate töömeetoditega (töötaja hindamise meetodid, organisatsiooni diagnostika meetodid, nõustamisemeetodite jms) ja organisatsiooni strateegiate ja HR poliitikate põhimõtetega.

Koostöös juhendajaga toimub üliõpilase iseseisva praktilise tegevuse ettevalmistamine, läbiviimine (iseseisvalt täis-või osamahus) ja hilisem analüüs. Iseseisva praktilise tegevuse sisuks on ühe juhtumi või HR valdkonna põhjalik käsitus, mille raames tutvub üliõpilane vastava erialase kirjandusega ning vajadusel teeb koostööd teiste tugispetsialistidega. Konsultatsioonid juhendajaga, osavõtt organisatsiooni erinevatest koostöötegevustest.

1. Uuritava juhtumi või HR valdkonna arengut mõjutavate tegurite hindamine (välja selgitamine) :

- Dokumentide analüüs
- Intervjuerimine (psühholoog, võimalusel teised osapooled: vahetu juht, kolleegid, alluvad, personalijuht, kliendid, konsultandid vms)
- Küsitluse või testimise läbiviimine (võimalusel)
- Hindamistulemuste analüüsimine, probleemi kontseptualiseerimine

2. Arendustegevuse ja/või probleemi lahendusvõimaluste planeerimine

- Tegevuse kavandamine hindamistulemuste alusel
- Argumenteeritud ettepanekute sõnastamine arendustegevuse ja/või probleemi lahendamise plaani realiseerimiseks. Reflekterida realiseerimise võimalikke kitsaskohti.
- Konsulterimises ja nõustamises (sh. grupinõustamises) osalemine võimalusel - vastavalt organisatsiooni ja töötajate/klientide/kandidaatide nõusolekule. Osalemisvõimaluse puudumisel (sh konsultatsioonide ja nõustamissituatsioonide puudumisel) konsulterimise ja nõustamise vajaduse ja sisu teoreetiline kirjeldus.
- Plaanide analüüsimine koos juhendajaga ja vajadusel plaani korrigeerimine
- Kokkuvõtte kirjutamine ja selle vormistamine (võimalusel järgides organisatsioonis kasutatava dokumenteerimise struktuuri), seejuures järgides isikuandmete kaitse seadusest.

